

NEMECKÁ GRAMATIKA

Die deutsche Grammatik

Ing. Alena Kovaliková

OBSAH:

1 Podstatné mená.....	3
2 Prídavné mená.....	4
3 Zámená.....	6
4 Číslovky.....	8
5 Predložky.....	10
6 Slovosled.....	12
7 Spojky.....	14
8 Väzba s „gibt“.....	15
9 Slovesá	(osobitný zošit)

1 PODSTATNÉ MENÁ

Skloňovanie (deklinaton der Substantive)

Rody podstatných jmen:

- a) Rod mužský (Mann)
 - určitý člen – **der** (ten)
 - neurčitý člen – **ein** (jeden, nejaký)
- b) Rod ženský (Frau)
 - určitý člen – **die** (ta)
 - neurčitý člen – **eine** (jedna, nejaká)
- c) Rod stredný (Kind)
 - určitý člen – **das** (to)
 - neurčitý člen – **ein** (jedno, nejaké)

Každé podstatné meno sa učíme spolu s určitým členom!

SKLOŇOVANIE PODSTATNÝCH MIEN

PÁD	Mužský rod	Ženský rod	Stredný rod	Mnž. číslo
1. WER? (Kto?)	der Mann ein	die Frau ein-e	das Kind ein	Die
2. WESSEN? (Koho je to?)	des Mannes ein-es	der Frau ein-er	des Kindes ein-es	der
3. WEM? (Komu?)	dem Mann ein-em	der Frau ein-er	dem Kind ein-em	den
4. WENN? (Koho?)	den Mann ein-en	die Frau ein-e	das Kind ein	die

2 PRÍDAVNÉ MENÁ

2.1 Skloňovanie prídavných mien bez člena

Pád	Muž. rod	Žen. rod	Str. rod	Mn. číslo
1. Wer?	Neu- er Hut	Frisch- e Milch	Hell- es Bier	Neu- e
2. Wessen?	Neu- en Hutes	Frisch- er	Hell- en Biers	Neu- er
3. Wem?	neu- em Hut	Frisch- er	Hell- em Bier	Neu- en
4. Wenn?	neu- en Hut	Frisch- e	Hell- es Bier	Neu- e

2.2 Skloňovanie prídavných mien po neurčitom člene

Pád	Muž. rod	Žen. rod	Str. rod	Mn. č.
1. Wer?	Ein neu- er Hut	Ein- e neu- e Schule	Ein neu- es Buch	--
2. Wessen?	Ein- es neu- en Hutes	Ein- er neu- en	Ein- es neu- en Buches	--
3. Wem?	Ein- em neu- en Hut	Ein- er neu- en	Ein- em neu- en	--
4. Wenn?	Ein- en neu- en Hut	Ein- e neu- e	Ein neu- es	--

2.3 Skloňovanie prídavných mien po určitom člene

Pád	Muž. rod	Žen. rod	Str. rod	Mn č.
1. Wer?	Der neu- e Hut	die neu- e Schule	das neu- e Buch	Die Neu- en
2. Wessen?	Des neu- en Hutes	der neu- en	des neu- en Buches	Der neu- en
3. Wem?	dem neu- en Hut	der neu- en	dem neu- en	Den neu- en
4. Wenn?	den neu- en Hut	die neu- e	das neu- e	Die neu- en

2.4 Nesklonné prídavné mená

- *Prídavné meno v prísudku*

Mein Vater ist **gesund**.

Meine Tochter ist **gesund**.

Unsere Kinder sind **gesund**.

NESKLOŇUJE SA!

2.5 Stupňovanie prídavných mien

1.stupeň	Klein	Alt	Lang	Gut	Hoch	Gross	Nahe	Viele
2.stupeň	Kleiner	Älter	Länger	Besser	Hoher	Grösser	Näher	Mehrere
3.stupeň	Kleinsten	ältesten	längsten	besten	hochsten	grössten	nächsten	meisten

3 ZÁMENÁ

3.1 OSOBNÉ ZÁMENÁ

	ja	ty	on	ona	ono	my	vy	oni	Oni(Vy)
Wer?.	ich	du	er	sie	es	wir	ihr	sie	Sie
Wessen?	meiner	deiner	seiner	ihrer	seiner	unser	euer	ihrer	Ihrer
Wem?	mir	dir	ihm	ihr	ihm	uns	euch	ihnen	Ihnen
Wenn?	mich	dich	ihn	sie	es	uns	euch	sie	Sie

3.2 PRIVLASTŇOVACIE ZÁMENÁ

mein, meine, mein	môj, moja, moje
dein, deine, dein	tvoj, tvoja, tvoje
sein, seine, sein	jeho
ihr, ihre, ihr	jej
sein, seine, sein	Jeho
unser, uns/e/re, unser	náš, naša, naše
euer, eu/e/re, euer	váš, vaša, vaše
ihr, ihre, ihr	ich
Ihr, Ihre, Ihr	Váš, Vaša, Vaše

3.3 UKAZOVACIE ZÁMENÁ

Der, die, das	Ten, tá, to
Dieser, diese, dieses	Tento, táto, toto
Jener, jene, jenes	Onen, oná, ono
Solcher, solche, solches	Taký, taká, také
Derjenige, diejenige, dasjenige	Ten, tá, to
Derselbe, dieselbe, dasselbe	Ten istý, tá istá, to isté
Selbst, selbe, selber	Sám, sama

3.4 ZVRATNÉ ZÁMENÁ

Príklad:

sich freuen – tešiť sa

- | | | |
|----------------------------------|------------------------|------------------|
| 1. ich freue mich | wir freuen uns | Freu dich! |
| 2. du freust dich | ihr freut euch | Freuen wir uns! |
| 3. er, sie, es freut sich | sie freuen sich | Freut euch! |
| | | Freuen Sie sich! |

ALE!

Kaufen- kúpiť si

- | | |
|----------------------------------|------------------------|
| 1. Ich kaufe mir | Wir kaufen uns |
| 2. Du kaufst dir | Ihr kauft euch |
| 3. Er, sie, es kauft sich | Sie kaufen sich |

3.5 OPYTOVACIE ZÁMENÁ

wer? (wessen, wem, wen)	kto? (koho, komu, koho)
was? (wessen, -, was)	čo? (čoho, -,čo)
welcher?, welche?, welches?	ktorý? (výber z množstva)
was für ein?, was für eine?	aký? (otázka na vlastnosti osoby alebo veci)
was für?	akí?, aká?, aké?, (množ. č.)
wie?	Aký?

3.6 ZÁMENO „man“

- používa sa, keď nepoznáme podmet – niečo sa musí, má
- chová sa ako zámeno es– nahrádza ho

pr. Musí sa čítať. – **Man** muss lesen.

4 ČÍSLOVKY

4.1 Základné číslovky

0	null		
1	eins	20	zwanzig
2	zwei	30	dreißig
3	drei	31	einunddreißig
4	vier	40	vierzig
5	fünf	50	fünfzig
6	sechs	60	sechzig
7	sieben	56	sechsfünfzig
8	acht	70	siebzig
9	neun	80	achtzig
10	zehn	90	neunzig
11	elf		
12	zwölf	100	(ein)hundert
13	dreizehn	101	(ein)hunderteins
14	vierzehn	200	zweihundert
15	fünfzehn	1 000	(ein)tausend
16	sechzehn	1 004	(ein)tausendvier
17	siebzehn	1 100	(ein)tausendeinhundert
18	achtzehn		
19	neunzehn		

.....

6 000	sechstausend
500 000	funfhunderttausend
672 983	sechshundertzweiundsiebzigtausend- neunhundertdreiundachtzig
1.000 000	eine Million
1.000 000 000	eine Milliarde

4.2 RADOVÉ ČÍSLOVKY

1. der, die, das	er-s-te	30.	Dreißig-s-te
2.	zwei-te	21. der...	Einundzwanzig-s-te
3.	dri-tte	22.	Zweiundzwanzig-s-te
4.	vier-te	30.	Dreißig-s-te
5.	fünf-te	40.	Vierzig-s-te
6.	sech-s-te	50.	Fünfzig-s-te
7.	sieben-te	60.	Sechzig-s-te
8.	ach-te	70.	Siebzig-s-te
9.	neun-te	100.	Hundert-s-te
10.	zehn-te	102.	Hundertzwei-te
11.	elf-te	300.	Dreihunder-s-te
19.	neunzehn-te	1000.	Tausend-s-te
20.	zwanzig-s-te	5000.	Fünftausend-s-te
21. der...	einundzwanzig-s-te	100 000.	Hunderttausends-te
22.	zweiundzwanzig-s-te	1 000 000.	million(s)-te

4.3 DRUHOVÉ ČÍSLOVKY

a) *Násobné*

Zweimal (dvakrát), dreimal (trikrát), viermal(štyrikrát)

b) *Podielové*

Je zwei (po dvoch), je drei (po troch), je vier (po štyroch)

Zu zweit (vo dvojici), zu dritt (po troch)

c) *Zlomkové*

Die Hälfte- polovica

Das Drittel- tretina

Das Viertel- štvrtina

Das Zehntel- desatina

Sčítanie : + *Plus*

Odčítanie: - *Minus*

Delenie: / *Dividiert durch*

Násobenie: * *Mal*

Pr. 20:4=5 **zwanzig dividiert durch vier ist (rovná sa) fünf**

Dátum:

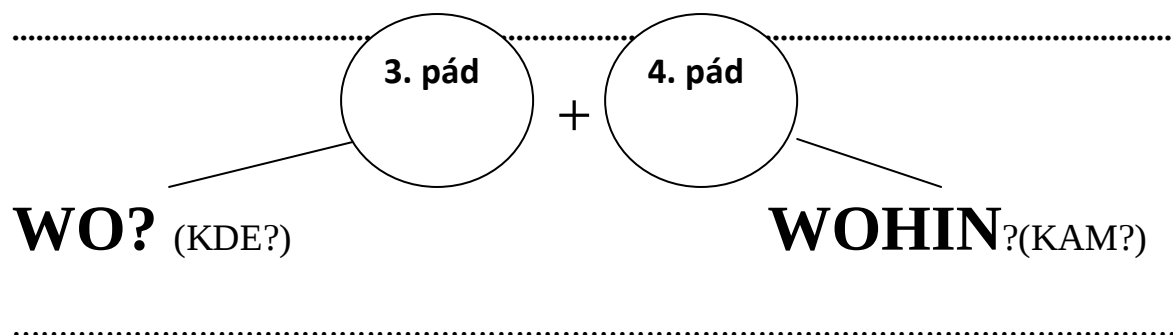
15.1. *Heute ist der funfzehnte Januar.*

22.3.1996 *Am zweiundzwanzigsten März neunzehnhundertsechsunneunzig*

5 PREDLOŽKY- prehľad

Predložky s genitívom S 2. pádom	anlässlich anstatt, statt außerhalb innerhalb oberhalb unterhalb diesseits jenseits hinsichtlich infolge mittels um....willen ungeachtet während wegen	pri príležitosti namiesto mimo, za vnútri nad pod z tejto strany z onej strany pokiaľ ide o v dôsledku, pre pomocou pre, kvôli nehľadiac na počas, v priebehu, za pre, kôli
Predložky s datívom S 3. Pádom	aus außer bei dank gegenüber mit nach nächst samt seit von zu	z, zo okrem, mimo pri, u zásluhou, vďaka oproti, naproti, voči s, so po, podľa nablízku, (hneď) vedľa aj, s od, od roku od, o k, ku
Predložky s akuzatívom So 4. Pádom	durch für gegen ohne um	cez pre, za proti bez o, za
Predložky s D a A S 3. a 4. pádom	an auf hinter in neben über unter vor zwischen	pri, na, u na za, v, do vedľa nad, cez pod, medzi pred medzi

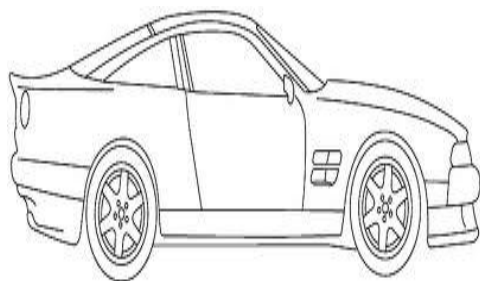
PREDLOŽKY s 3. a 4. pádom



ÜBER (nad)

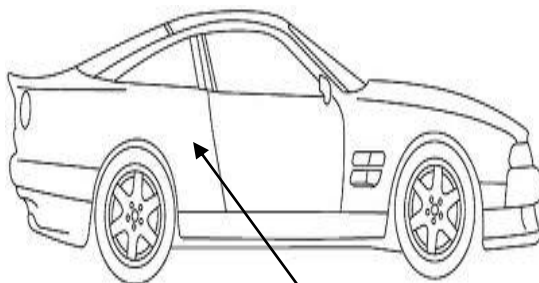
AUF (na)

AN (pri)



ZWISCHEN (medzi)

NEBEN (vedľa)



HINTER (za)

VOR (pred)

UNTER (pod)

IN (v)

6 SLOVOSLED

6.1 OZNAMOVACIA VETA:

Prísudok (sloveso) je vždy na druhom mieste!

Ich **gehe heute Abend ins Kino.** (Idem dnes večer do kina).

Heute Abend **gehe ich ins Kino.** (Dnes večer idem do kina.)

Ich **will heute Abend ins Kino **gehen**.** (Chcem ísť dnes večer do kina.)

6.2 OPYTOVACIA VETA:

Prísudok (sloveso) je na prvom mieste!

1. Začínajúca opytovacím zámenom

Wann **gehst du ins Kino?** (Kedy ideš do kina)

2. Začínajúca slovesom

****Gehst** du heute Abend ins Kino?** (Ideš dnes večer do kina?)

****Möchtest** du heute Abend ins Kino gehen?** (Chcel by si ísť dnes večer do kina?)

6.3 SÚVETIE:

Existujú tri typy slovosledu:

- **SLOVOSLED PRIAMY** (*súvetie s dvomi hlavnými vetami*)
Týka sa týchto spojok: **und** (a), **aber** (ale), **oder** (alebo), **sondern** (nielenže, ale), **denn** (pretože)
- **SLOVOSLED NEPRIAMY** (*súvetie s dvomi hlavnými vetami*)
Týka sa týchto spojok: **deshalb** (preto), **sonst** (ináč), **trotzdem** (aj tak), **ausserdem** (okrem toho)
- **SLOVOSLED VEDĽAŠEJ VETY**
Týka sa týchto spojok: **dass** (že, aby), **weil** (pretože), **wenn** (keď, až), **als** (keď), **damit** (aby).

- **Príklad - PRIAMY SLOVOSLED:**

Spojenie dvoch hlavných viet- SLOVOSLED SA NEZMENÍ

Martin geht ins Kino. Peter bleibt zu Hause.

Martin geht ins Kino und Peter bleibt zu Hause. (Martin pôjde do kina a Peter zostane doma.)

- **Príklad- NEPRIAMY SLOVOSLED :**

Spojenie dvoch hlavných viet- SLOVOSLED SA ZMENÍ (výmena podmet-prísudok)

Heute ist Fussball im Fernsehen. Er bleibt zu Hause.

Heute ist Fussball im Fernsehen, deshalb bleibt er zu Hause. (Dnes je v TV futbal, preto zostane doma.)

- **Príklad- SLOVOSLED VEDĽAJŠEJ VETY:**

Vo vedľajšej vete je přísudok je vždy na konci vety.

a) Veta hlavná+ veta vedľajšia

Ich bin zu Hause, weil ich krank bin. (Som doma, pretože som chorá)

Ich glaube, dass er bald kommt. (Myslím, že príde skoro)

Er kommt bald, weil er denn Film sehen will. (Príde skoro, pretože chce vidieť ten film)

b) Veta vedľajšia + veta hlavná

Wenn ich nach Hause komme, rufe ich dich an. (Keď prídem domov, zavolám ti)

Weil ich krank bin, bin ich zu Hause. (Pretože som chorý, som doma)

7 SPOJKY

Prirad'ovacie spojky

ZLUČOVACIE	Und (a), auch (tiež, aj, i), dann (potom) sowohl-als auch (tak...ako), weder-noch (ani-ani)
VYLUČOVACIE	oder (alebo, lebo), sonst (ináč), entweder –oder (buď-alebo)
ODPOROVACIE	Aber (ale, avšak, však), doch (predsa, však), trotzdem (napriek, však), nicht –sondern (nie-ale)
DôVODOVÉ	denn (lebo), nämlich (totiž) ja, doch (veď , predsa)
DôSLEDKOVÉ	darum, deshalb (preto), daher (preto, teda), also (teda, takže)
STUPŇOVACIE	Sogar (ba, dokonca), nicht nur – sondern auch (nielen –ale aj) , vor allem (hlavne)
PRÍPUSTKOVÉ	trotzdem (aj tak, jednako), zwar - aber/jedoch (síce -ale aj tak), allerdings-aber (síce-ale)
POROVNÁVACIE	so-wie (tak –ako), als (ako/než), genauso (práve tak), wie

Pri spojkách **und, aber, oder, sondern, denn** sa **slovosled nemení**. Po ostatných prirad'ovacích spojkách je **slovosled nepriamy**: 1.spojka 2. prísudok 3.podmet

PODRAŽOVACIE SPOJKY

DRUH VEDĽAJŠEJ VETY	SPOJKY
podmetové, predmetové, prívlastkové	Dass (že, aby)
časové	Als (keď), wenn (keď), sobald (akonáhle), bevor, ehe (skôr ako), Bis (až), seitdem, seit (od tej doby, čo), Nachdem (potom, keď), solange (kým), Während (zatiaľ čo)
dôvodové	weil, da (pretože, lebo, keď že)
podmienkové	wenn, falls (ak, keby)
účelové	damit, dass (aby)
spôsobové	Als (než), wie (len čo, keď) je...desto, je...um so (čím...tým), als ob (ako keby), so...dass (tak...že), ohne dass (bez toho), statt dass (namiesto aby), soviel, soweit (pokiaľ)
prípustkové	obgleich, obschon, obwohl, obzwar (hoci), wenn auch (aj s keď, aj keby, čo aj)

8 Väzba „es gibt“

- používa sa v zmysle **byť, existovať, vyskytovať sa**
- nahradzuje sloveso „sein“
- je nesklonná
- používa sa v prítomnom čase a v préterite (es gab) - **je so 4. pádom** pr.

Es gibt viele Möglichkeiten. – Sú rôzne možnosti.

Es gab einen Hund, der...- Bol (v zmysle „existoval“) pes, ktorý....